

به نام خدا

یادگیری سیار

مولفان :

راضیه تنیده

فائزه حرمتی

مهسا سخائی فر

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: تنیده، راضیه، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور: یادگیری سیار / مولفان راضیه تنیده، فائزه حرمتی، مهسا سخائی فر.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۰۷ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۰۵۲-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: یادگیری سیار
شناسه افزوده: حرمتی، فائزه، ۱۳۶۹
شناسه افزوده: سخائی فر، مهسا، ۱۳۶۳
رده بندی کنگره: PN۲۱۴۸
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۰۹
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۷۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: یادگیری سیار
مولفان: راضیه تنیده - فائزه حرمتی - مهسا سخائی فر
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۰۷۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۰۵۲-۳
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۵
فصل اول: یادگیری و انواع آن	۷
تعریف یادگیری	۷
انواع یادگیری	۱۰
فصل دوم: سواد اطلاعاتی	۲۱
آموزش سواد اطلاعاتی از سطح ساده به پیشرفته	۲۳
استانداردهای سواد اطلاعاتی	۲۵
مکان یادگیری سیار در نظام آموزش از دور	۲۸
فصل سوم: یادگیری سیار	۳۱
تاریخچه یادگیری سیار	۳۱
مفهوم یادگیری سیار	۳۲
آموزش سیار	۳۵
پروژه های آموزش سیار	۳۷
ابزارهای سیار	۴۰
رویکردهای یادگیری سیار	۴۴
ویژگی های یادگیری سیار	۴۶
نظریه های یادگیری سیار	۵۱
چالش های یادگیری سیار	۵۴
فرصت ها و چالشهای یادگیری سیار	۵۵
رویکردهای یادگیری سیار	۵۶
چشم اندازهای آینده یادگیری سیار	۵۷
توسعه حرفه ای	۵۸
توسعه حرفه ای در زمینه یادگیری مادام العمر	۵۹
فعالیت های یادگیری مادام العمر	۵۹
خلاصه استانداردهای حرفه ای برای حفظ و بهبود	۶۰
عوامل توسعه حرفه ای	۶۴
خصوصیات روان شناختی اجتماعی و فکری	۷۱
فصل چهارم: یادگیری الکترونیکی	۷۵
تاریخچه یادگیری الکترونیکی	۷۵

۷۶ یادگیری الکترونیکی در ایران
۷۷ مفهوم و تعریف یادگیری الکترونیکی
۸۰ تکامل یادگیری الکترونیکی
۸۱ روشهای متفاوت یادگیری الکترونیکی
۸۳ سیستم مدیریت یادگیری
۸۵ استانداردهای یادگیری الکترونیکی
۸۷ مزایای یادگیری الکترونیکی
۹۰ معایب یادگیری الکترونیکی
۹۱ فعالیتهای یادگیری
۹۱ مواد و منابع یادگیری
۹۱ محتوای الکترونیکی
۹۲ استانداردهای محتوای الکترونیکی
۹۴ سامانه مدیریت یادگیری
۹۵ نقش معلم در محیطهای یادگیری الکترونیکی
۹۷ مهارتهای موردنیاز یادگیرنده الکترونیکی
۱۰۱ منابع و مأخذ
۱۰۱ منابع فارسی
۱۰۳ منابع لاتین

پیشگفتار

اصطلاح یادگیری سیار در چوابع مختلف معانی متفاوتی دارد. اگر چه، یادگیری سیار اغلب با یادگیری الکترونیک و آموزش از راه دور مرتبط فرض می شود؛ اما یادگیری سیار از لحاظ تاکید و توجه بر زمینه ای که یادگیری در آن اتفاق می افتد و وسایلی سیاری که یادگیری را محقق می کنند با آنها متفاوت است. یک تعریف از یادگیری سیار این می باشد که: یادگیری سیار محدودیت های مکانی یادگیری را از طریق امکان استفاده از وسایل قابل حمل و نقل عمومی کاهش می دهد. این اصطلاح (یادگیری سیار) یادگیری از طریق تکنولوژی های قابل حمل و نقل را نیز شامل می شود (که همچنین می تواند در یک مکان ثابت مانند یک کلاس درس باشد)؛ جایی که تاکید بر روی فعالیت یادگیرنده و تعامل او با تکنولوژی های ثابت یا قابل حمل و نقل است و یادگیری در یک جامعه پویا با تمرکز بر اینکه جامعه و نهاد های آن چگونه می توانند جمعیتی را که به طور فزاینده ای در حال زیاد شدن هستند را مورد حمایت و پشتیبانی قرار دهد و خود را با آنها منطبق سازد، یادگیرانی که با روش های یادگیری موجود راضی نمی شوند. یادگیری سیار، امکان دسترسی به تمام مواد یادگیری متفاوت موجود را فراهم می کند. اشتراک میان تمام افراد دیگری که از همان محتوا و مواد آموزشی استفاده می کنند به صورت بی واسطه و فوری صورت می گیرد. همچنین، یادگیری سیار قابلیت هایی عجیبی را به علت جایگزینی کتاب ها و نوشته ها با یک حافظه کوچک با خود به همراه می آورد. به علاوه، این نوع یادگیری، دلچسب و سرگرم کننده است. بنابراین، استفاده از یادگیری سیار برای تجارب اثر بخش تر و دلپذیر تر، به آسانی امکان پذیر می باشد.

فصل اول

یادگیری و انواع آن

تعریف یادگیری

یادگیری به معنای تقویت توانایی به کمک تجربه ای است که از پیگیری امور بدست می آید. یادگیری همیشه در طی زمان و در مسیر زندگی واقعی روی می دهد. کنترل این نوع یادگیری بسیار دشوار است. اما دانشی پایدار تولید می کند و به فرد یادگیرنده این توانایی را می دهد که هنگام برخورد با موقعیت های مختلف، رفتاری اثربخش داشته باشد. بنابراین کاملاً قابل درک است که نیاز روزافزونی به شناخت بیشتر درباره وضعیت های مطلوب برای یادگیری و خصوصیات سازمان های یادگیرنده وجود دارد (شکری، ۱۳۹۳).

جامعترین تعریفی که از یادگیری ارایه شده است عبارت است از تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری که در نتیجه تمرین تقویت شده رخ می دهد (السون و هرگنهان، ۱۳۹۶). همچنین تعریف هیلگارد و مارکویز (۱۹۶۸؛ به نقل سیف، ۱۳۹۵) آمده است که: یادگیری به فرایند ایجاد تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری که حاصل تجربه است گفته میشود و نمی توان آن را به حالت های موقتی بدن مانند آنچه بر اثر بیماری، خستگی و یا داروها پدید می آید نسبت داد. یادگیری شامل کسب مجموعه ای از توانایی ها و مهارت هایی است که در طول دوره تحصیل کسب می گردد و در تصمیم گیری ها و مسایل مختلف راهنمای افراد است (کلی، ۲۰۰۳).

یادگیری عبارت است از توانایی حفظ و نگه داری و بازخوانی تجارب پیشین (اسلامی فر، ۱۳۹۳).

یادگیری تغییری است که بر اثر تجربه یا آموزش در رفتار موجود زنده پدید می آید. در این تعریف مهم ترین واژه ای که نظر را به خود جلب می کند واژه تغییر است؛ زیرا رفتار فرد در زمانی که چیزی نیاموخته بازمانی که آن چیز را آموخته است تفاوت دارد. واژه مهم دیگر رفتار است، زیرا تغییر رفتار با ابعاد بدنی مانند طول و عرض و قد و وزن بدنی ارتباط ندارد، بلکه بیشتر معلوم یادگیری است، نه دگرگونی های بدنی. (رضایی، ۱۳۹۱)

یادگیری در انسان فرآیندی مادام العمر است، این پدیده به دلیل افزایش سرعت تغییر در جامعه، روز به روز اهمیت بیشتری یافته، چرا که لازم است اعضای جامعه همواره یاد بگیرند تا بتوانند عضو جامعه باقی بمانند (جارویس، ترجمه سرمد، ۱۳۹۳). کیمبل یادگیری را به صورت تغییر نسبتا پایدار در رفتار بالقوه که در نتیجه تمرین تقویت شده رخ می دهد تعریف کرده است (هرگنهان و السون، ترجمه سیف، ۱۳۹۷).

آموزش و یادگیری در برخی شرایط به جای هم به کار برده می شود در حالی که دو مفهوم کاملا متفاوت هستند. آموزش عبارت است از فعالیت هایی که به منظور ایجاد یادگیری در یادگیرنده، از جانب آموزگار یا معلم طرح ریزی می شود و بین آموزگار و یک یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل جریان می یابد. البته این تعریف به آموزش روی در روی کلامی محدود می شود (سیف، ۱۳۹۸). در مورد یادگیری سه نظریه عمده رفتارگرایی^۱، شناخت گرایی^۲ و سازنده گرایی^۳ مطرح شده است که با وجود اختلافاتی که دارند هر سه بر سر اینکه یادگیری ایجاد حالت تغییری پایدار می باشد اشتراک دارند. این سه نظریه هر کدام سعی می کنند بر اساس سنت های معرفت شناسانه، چگونگی یادگیری فرد را تبیین کنند (بابایی، ۱۳۸۹).

رفتار گرایی، یادگیری را تا حد زیادی ناشناخته می داند چرا که نمی توان درک کرد که هنگام یادگیری درون فرد چه می گذرد. آنها معتقد بودند که این رفتار قابل مشاهده است که نشان می دهد آیا یادگیرنده چیزی یاد گرفته یا خیر. از نظر کاربرد در آموزش آنها معتقدند که هدف های آموزشی باید تبیین و مرحله بندی شود، راهنما و جهت نمایها یادگیرنده را به سوی رفتار مورد نظر سوق دهد و از نتایج و پیامدها برای تقویت رفتار مورد تخر استفاده شود. بنا به گفته تایلر مفید ترین شکل بیان هدف ها این است

1. Behaviorism
2. Cognitivism
3. Constructivism

که آنها به گونه ای بیان شوند که هم رفتاری که از فراگیر انتظار می رود و هم محتوایی که این رفتار قرار است در آن ظاهر شود، مشخص گردند (سیف، ۱۳۹۸).

شناخت گرایبی، اغلب مدل پردازش اطلاعات رایانه ای را بر می گزیند که یادگیرندگان اطلاعات را دریافت و سپس در حافظه کوتاه مدت مدیریت و پردازش می کنند تا برای ذخیره به حافظه بلند مدت منتقل شود. تاکید دیدگاه شناختی، بر کل واقعه تدریس است که یادگیرنده نیز بخشی از آن محسوب می شود. اوضاع محیطی، مشخصات یادگیرنده، ضرورت های موضوع یادگیری، هدف یادگیرنده و غیره، همگی با یک دیگر در تعامل هستند تا کیفیت و بافت پدیده ای به نام تدریس و یادگیری را مشخص سازند (کلاور و برونینگ، ترجمه خرازی، ۱۳۸۸). در این رویکرد برای بیان هدفهای آموزشی، به جای رفتار، از فرآیند شناختی و به جای محتوا از دانش استفاده می کنند. در نوشتن هدفها نیز از افعالی چون فهرست کردن، نوشتن، بیان کردن، دسته بندی کردن، تبیین کردن و نسبت دادن استفاده می کنند. در این رویکرد برای بیان هدفهای آموزشی، به جای رفتار، از فرآیند شناختی و به جای محتوا از دانش استفاده می کنند. در نوشتن هدفها نیز از افعالی چون فهرست کردن، نوشتن، بیان کردن، دسته بندی کردن، تبیین کردن و نسبت دادن استفاده می کنند (سیف، ۱۳۹۸).

سازنده گرایی بر این باور است که یادگیرندگان در تلاش برای درک تجاربشان، دانش خلق می کنند. از نظر سازنده گرایان، یادگیری فرآیندی است که در آن، افراد فکر نوین یا مفاهیمی را بر اساس دانش یا تجربه قبلی خود ایجاد می کنند و افراد دانش خود را با تلاش برای حل واقع بینانه مسائل و معمولا در همکاری با دیگران می سازند. در این رویکرد یادگیرندگان اغلب موارد یادگیری خود را انتخاب و پیگیری می کنند و نقش آموزگار در این رویکرد به عنوان تسهیل کننده فرآیند یادگیری است و نه یک معلم. یک معلم در یک سخنرانی آموزشی موضوعی را مطرح می کند و آن را توضیح می دهد اما یک آسان ساز یادگیرندگان را کمک می کند که خود به درک موضوع و محتوا دست یابند. در این رویکرد بر خلاف سایر دیدگاهها که مسوولیت اصلی را آموزگار بر عهده دارد و نقش یادگیرنده را در حد پذیرای مطالب تلقی می نمودند، نقش اصلی را یادگیرنده ایفا می نماید و تنها منعکس کننده مطالب نیست.

با توجه به توضیحات فوق می توان گفت یادگیری الکترونیک به ویژه یادگیری بسیار با توجه به شرایط، بیش تر به دیدگاه سازنده گرایی نزدیک باشد، البته برخی مانند